

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення колегії департаменту
освіти і науки виконкому
Криворізької міської ради

протокол № _____
від 21 вересня 2023 року

МІСЬКА ПРОГРАМА

**«Подолання освітніх втрат, викликаних особливостями
організації освітнього процесу в 2020-2023 роках в закладах
дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти»**

на 2023/2024 навчальний рік

2023 рік

**Міська програма
«Подолання освітніх втрат, викликаних особливостями
організації освітнього процесу в 2020-2023 роках»
на 2023/2024 навчальний рік**

I. Загальні положення

У Законі України «Про освіту» зазначається, що «освіта є основою інтелектуального, духовного, фізичного і культурного розвитку особистості, її успішної соціалізації, економічного добробуту, запорукою розвитку суспільства, об'єднаного спільними цінностями і культурою, та держави».

«Метою дошкільної освіти є забезпечення цілісного розвитку дитини, її фізичних, інтелектуальних і творчих здібностей шляхом виховання, навчання, соціалізації та формування необхідних життєвих навичок» (стаття 11 Закону України «Про освіту»).

Право громадян на якісну та доступну освіту закріплено Конституцією та законами України.

З 2020 року у зв'язку з карантинними заходами, пов'язаними з початком пандемії COVID-19, перед українською, як і світовою системою освіти в цілому, постали виклики, визначені міжнародними організаціями та провідними експертами як одна з найбільших проблем і загроз, спричинених світовою пандемією.

Найбільше постраждала і все ще страждає освітня система України, так як значна частина українського учнівства не може повернутися до нормального режиму навчання вже більш ніж упродовж трьох років: спочатку на заваді цьому була пандемія COVID-19, а з лютого 2022 року – повномасштабна агресія російської федерації проти України. Освітні втрати українського учнівства можуть у підсумку перевищити всі модельовані показники.

Продовжує нести втрати і система дошкільної освіти, оскільки частина дитячого населення віком від 2-х до 6 (7) років не може долучитися до повноцінного освітнього процесу упродовж останніх трьох років.

Не є виключенням і Кривий Ріг. Органами місцевого самоврядування, управління, освітянами міста зроблено дуже багато, щоб адаптувати освітній процес до нових реалій. Але такі фактори як: тривале дистанційне навчання; зміна учнями, вихованцями місця проживання; зміни в контингенті дітей, учнів і педагогів; недостатня забезпеченість учнів електронними засобами, необхідними для онлайн-навчання; повітряні тривоги (наслідком яких є загальні втрати в навчальному часі); відключення електроенергії, відсутність Інтернету; нестабільний емоційний стан учасників освітнього процесу, неготовність і психологічна неспроможність значної частини здобувачів освіти до самоорганізації, самоконтролю та самоосвіти; недостатня об'єктивність оцінювання результатів освітньої діяльності учнів, що пов'язано серед іншого з несформованістю почуття відповідальності та академічної доброчесності в учнів та їх батьків – мають свої негативні наслідки, які в першу чергу виражаються освітніми втратами.

Освітні втрати носять комплексний зміст. Крім навчальних втрат, найбільш яскраво вираженими є виховні, фізичні, психологічні та соціокультурні у дошкільному віці.

Наслідком освітніх втрат можуть бути незворотні негативні процеси: як на рівні окремої особистості, так і соціуму в цілому.

Навчальні втрати (прогалини в знаннях здобувачів освіти, незасвоєння ними матеріалу на рівні державних стандартів на певному рівні освіти) зумовляють ще більші втрати на

наступних етапах навчання. Масовий характер навчальних втрат у підсумку негативно вплине на загальний рівень освіченості громадян країни, їх здатність до комунікації, соціалізації, подальшого професійного становлення. І це в підсумку позначиться на добробуті цілого суспільства: призведе до серйозних економічних та соціальних наслідків у майбутньому.

Режим онлайн-навчання під час пандемії та війни негативно вплинув на здоров'я здобувачів освіти. Малорухливий спосіб життя, надмірне навантаження на зір негативно позначилися на здоров'ї учасників освітнього процесу.

Нестача спілкування з педагогами та ровесниками, психологічні травми, викликані воєнними подіями в країні, негативно вплинули на психоемоційний стан здобувачів освіти. Це у свою чергу може призвести до внутрішніх конфліктів дітей та підлітків, підвищити їх рівень тривожності, сформувати страхи, знизити мотивацію до навчання, погіршити пам'ять та розумову діяльність, вплинути на зниження рівня соціалізації та подальші відносини із соціумом.

Суттєвий вплив на формування всебічно розвиненої, національно свідомої, соціально активної особистості має організація виховної роботи в закладах загальної середньої освіти, результативність якої втрачається в онлайн-умовах. Тривале дистанційне навчання призвело до втрати живого учнівського середовища, яке формує в здобувачів освіти м'які навички.

В умовах дистанційної дошкільної освіти виникають труднощі у мотивації до навчально-пізнавальної діяльності, ускладнення в забезпеченні своєчасної психосоціальної та емоційної підтримки здобувачів дошкільної освіти, знижується результативність соціокультурного і фізичного розвитку дітей.

Недостатня сформованість наскрізних навичок та вмінь, низький рівень соціальної компетентності, пізнавальної активності, прогалини у знаннях з певних освітніх напрямів у дітей дошкільного віку зумовлять ще більші втрати на наступному етапі навчання - в початковій школі, ускладнять формування готовності до нової соціальної позиції «школяр».

У подоланні виховних втрат потрібно вибудувати виховний процес таким чином, щоб він став невіддільним складником освітнього процесу орієнтованим на загальнолюдські цінності. Виховання повинно бути наскрізною лінією роботи закладу освіти, її не можна й не треба відділяти від стратегії розвитку закладу.

Незважаючи на воєнний стан, сьогодення вимагає від нас максимальної згуртованості та консолідації зусиль для прийняття виважених ефективних рішень й заходів щодо подолання освітніх втрат. Як один зі шляхів побудови в освітньому просторі міста ефективної системи подолання навчальних, виховних, фізичних та психологічних втрат вихованців, учнів пропонується програма «Подолання освітніх втрат, викликаних особливостями організації освітнього процесу в 2020-2023 роках» (надалі – Програма).

Реалізація основних заходів, передбачених Програмою, забезпечить координацію дій органів управління освітою, закладів освіти, наукових установ, громадських організацій; допоможе консолідувати зусилля всіх продуктивних ресурсів, спрямувати їх на подолання освітніх втрат учнів, викликаних особливостями організації освітнього процесу в 2020-2023 роках.

Програма розрахована на 2023/2024 навчальний рік.

Усі визначені Програмою заходи відповідають державній соціальній політиці й узгоджуються з основними положеннями Конвенції ООН про права дитини та іншими міжнародними документами.

Програма має відкритий характер, може корегуватися, конкретизуватися, змінюватися, доповнюватися в залежності від реальних умов. Упровадження Програми не виключає також реалізацію інших програм і проєктів, може синтезуватися та інтегруватися з ними.

II. Мета та основні завдання

Метою Програми є реалізація спільних заходів органів управління освітою, закладів освіти, наукових установ, громадських організацій, спрямованих на подолання освітніх втрат учнів, викликаних особливостями організації освітнього процесу в 2020-2023 роках.

Цієї мети передбачається досягти шляхом вирішення таких основних завдань:

- розробка науково-теоретичних засад та відповідних їм консультативно-методичних рекомендацій і заходів, спрямованих на подолання освітніх втрат здобувачів освіти;
- розроблення інструментарію для діагностування рівня опанування учнями навчального матеріалу, яким вони оволодівали в умовах воєнного часу самостійно або з використанням технологій дистанційного навчання та запровадження коригуючого навчання.
- організація консультативно-методичної роботи з підготовки та стимулювання педагогічних працівників закладів освіти міста до подолання освітніх втрат учнів (навчальних, виховних, фізичних, психологічних), опанування навичками гнучкого планування;
- ознайомлення педагогічних працівників із можливостями впровадження різноманітних видів профілактичної, фізкультурно-оздоровчої та здоров'язберезжувальної діяльності для збереження і зміцнення здоров'я вихованців, учнів під час уроків; підвищення мотивації здобувачів освіти до фізичної активності;
- забезпечення комплексної психологічної й емоційної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни та в повоєнний час;
- адаптація освітніх стратегій та освітнього процесу до індивідуальних потреб здобувачів освіти, враховуючи рівень їх навчальних втрат, місце проживання, соціальні ресурси родин, отриманий дітьми та підлітками травматичний досвід тощо;
- консолідація й ефективне використання наявних ресурсів для створення та результативного функціонування системи з подолання освітніх втрат дітей, учнів;
- мінімізація освітніх втрат та підвищення якості надання освітніх послуг;
- інтеграція у міжнародний освітній простір з питань подолання освітніх втрат;
- ефективно використовувати доступні цифрові освітні ресурси для подолання освітніх втрат дітей дошкільного віку;
- впроваджувати в освітній простір закладів дошкільної освіти міжнародні, всеукраїнські проєкти і програми, ініційовані Міністерством освіти і науки України, Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ в Україні) та іншими міжнародними і громадськими організаціями, що сприятимуть набуттю дітьми ключових компетентностей, передбачених Державним стандартом дошкільної освіти.

III. Очікувані результати

Виконання основних завдань і заходів Програми забезпечить:

- підвищення професійної компетентності та мотивації педагогічних працівників закладів освіти міста до подолання освітніх втрат вихованців, учнів (навчальних, виховних, фізичних, психологічних, соціокультурних);

- спрямування професійних спільнот педагогічних працівників міста на обмін досвідом та інструментарієм щодо подолання освітніх втрат, впровадження кращого вітчизняного та міжнародного досвіду з цього питання;

- створення в закладах освіти міста дієвої системи з подолання освітніх втрат здобувачів освіти;

- консолідацію й ефективне використання наявних в місті, закладах освіти ресурсів для створення та результативного функціонування дієвої системи з подолання освітніх втрат здобувачів освіти (у тому числі з використанням міжнародного досвіду);

- здійснення якісної діагностики та оцінювання освітніх втрат, системне запровадження коригуючого навчання (коригування та подолання навчальних, виховних, фізичних і психологічних втрат);

- адаптацію освітніх стратегій, освітніх програм та освітнього процесу до індивідуальних потреб здобувачів освіти;

- підвищення мотивації здобувачів освіти до навчання; їх оволодіння навичками самоаналізу, самонавчання;

- покращення академічної успішності, психічного, емоційного та фізичного здоров'я здобувачів освіти;

- мінімізацію освітніх втрат та підвищення якості надання освітніх послуг;

- підвищення престижу різних форм надання дошкільної освіти ЗДО (дистанційної, змішаної, очної).

IV. Координаційно-консультативне забезпечення

Координація роботи та консультативний супровід упровадження Програми в систему роботи закладів освіти покладається на Комунальний заклад «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» Криворізької міської ради.

V. Обсяги та джерела фінансування Програми

Фінансування програми здійснюється департаментом освіти і науки виконкому міськради в межах асигнувань, передбачених у бюджеті міської ради та з інших джерел, не заборонених законодавством.

VI. Перелік основних чинних нормативних документів організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти та створення в них безпечних умов

1. Кодекс цивільного захисту України.
2. Закон України «Про освіту».
3. Закон України «Про повну загальну середню освіту».
4. Закон України від 28.04.2022 №7325 «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану».
5. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».
6. Закон України «Про охорону праці».
7. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного вік, затверджена Президією Національної академії педагогічних наук України (протокол №1-2/8-119 від 18.06.2020).
8. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти), затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2021 №33;

9. Указ Президента України від 16.03.2022 №143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України».
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.06.2022 №711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні».
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.03.2017 №138 «Деякі питання використання захисних споруд цивільного захисту» (зі змінами).
12. Рішення Комітету з питань освіти, науки та інновацій Верховної Ради України «Про затвердження Рекомендацій слухань у Комітеті на тему: «Освітні втрати й освітні розриви на рівні загальної середньої освіти: вимірювання та механізм подолання» (протокол від 07.06.2023 №122).
13. Санітарний регламент для дошкільних навчальних закладів, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 №234;
14. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти, затверджений наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 10.11.2020 за №1111/35394 (зі змінами).
15. Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 №579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 30.07.2018 за №879/32331 (зі змінами).
16. Наказ Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017 №1669 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 23.01.2018 за №100/31552.
17. Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.03.2022 №274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану».
18. Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.05.2023 №563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні».
19. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 23.07.2002 №280 «Щодо організації проведення обов'язкових профілактичних медичних оглядів працівників окремих професій, виробництв і організацій, діяльність яких пов'язана з обслуговуванням населення і може призвести до поширення інфекційних хвороб», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 08.08.2002 №639/6927 (зі змінами).
20. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 21.05.2007 №246 «Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 23.07.2007 за №846/14113(зі змінами).
21. Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2016 №8, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 03.02.2016 за №184/28314 (зі змінами).
22. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 №1115, затвердженим у Міністерстві юстиції України 28.09.2020 №941/35224 (зі змінами).
23. Порядок зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 №367, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05.05.2018 за №564/32016.
24. Порядок переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 №762, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30.07.2015 за №924/27369 (зі змінами).

25. Лист Державної служби України з надзвичайних ситуацій від 14.06.2022 №03-1870/162-2 «Про організацію укриття працівників та дітей у закладах освіти».
26. Лист Міністерства освіти і науки України від 17.05.2023 №1/6990-23 «Про підготовку закладів освіти до нового навчального року та проходження осінньо-зимового періоду 2023/2024 року».
27. Лист Міністерства освіти і науки України від 26.07.2022 №1/8462-22 «Про оптимізацію виконання заходів з підготовки закладів освіти до нового навчального року та опалювального сезону в умовах воєнного стану».
28. Листи Міністерства освіти і науки України, Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти», Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти і викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році.
29. Лист Міністерства освіти і науки України від 03.08.2023 №1/11479-23 "Про методичні рекомендації "Безпечне освітнє середовище: Надання індивідуальної підтримки учням з особливими освітніми потребами під час підготовки до реагування на надзвичайні ситуації".
30. Лист Міністерства освіти і науки України від 06 вересня 2022 року №1/10258-22 Про організацію освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2022/2023 навчальному році «Про організацію освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2022/2023 навчальному році».
31. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 року №782 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні».
32. Рішення Криворізької міської ради від 30.08.2023 №2143 «Про організацію освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти м. Кривого Рогу».

VI. Основні напрями та шляхи реалізації Програми

VI.1 Заходи управлінського компоненту Програми

<i>№ з/п</i>	<i>Зміст заходу</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Відповідальні за виконання</i>
1.	Здійснювати управлінське консультування керівників, заступників керівників закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти з питань особливостей організації, режиму, форм роботи для подолання освітніх втрат здобувачів освіти у період воєнного стану	Протягом навчального року	Кріпак Т.П., Басова Т.Л., Шаповалова С.В., Намінат Н.В., Полякова В.Я., Мотижинець Г.М., начальники відділів освіти виконкомів районних у місті рад
2.	У разі покращення безпекової ситуації у період воєнного часу на державному та регіональному рівнях вживати управлінські дії щодо зміни формату організації освітнього процесу у закладах дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти міста	Протягом навчального року	Басова Т.Л., Намінат Н.В., Полякова В.Я., Мотижинець Г.М., начальники відділів освіти виконкомів районних у місті рад, керівники закладів освіти
3.	Координувати діяльність закладів освіти міста з використання можливостей для подолання освітніх втрат шляхом розширення участі в: - обласних, всеукраїнських, міжнародних заходах/проектах; - учнівських стартапах	Протягом навчального року	Басова Т.Л., Намінат Н.В., Полякова В.Я., Мотижинець Г.М., Ратєєва С.В., керівники закладів освіти
4.	Організувати та провести міські масові заходи щодо популяризації наукових знань, відкриттів та винаходів, експериментальної діяльності, актуальних професій: - наукових пікніків для педагогічних працівників та учнівської молоді; - ярмарок професій; - фестиваль досвіду роботи закладів загальної середньої освіти міста, які здійснюють експериментальну діяльність	Протягом 2024 року	Басова Т.Л., Семенюк Т.Т., Пухальська Т.В., Полякова В.Я., Ратєєва С.В., керівники закладів загальної середньої освіти

5.	Сприяти розвитку міжнародного співробітництва між закладами загальної середньої освіти міста та закладами загальної середньої освіти інших країн в частині вдосконалення: - управлінської діяльності керівників щодо створення безпечного освітнього середовища; - професійних навичок для педагогів; - якості навчання для учнів	Протягом навчального року	Басова Т.Л., Полякова В.Я., Пухальська Т.В., Мотижинець Г.М., Ратєєва С.В., керівники закладів загальної середньої освіти
6.	Розглянути результати виконання Програми та пропозиції щодо подальших завдань та дій на 2024/2025 навчальний рік на нарадах, круглих столах, колегіях департаменту освіти і науки виконкому міської ради	Серпень – жовтень, 2024	Басова Т.Л., Намінат Н.В., Полякова В.Я., Мотижинець Г.М., Ратєєва С.В., керівники закладів освіти
7.	Висвітлювати в ЗМІ, на офіційних сайтах департаменту освіти і науки виконкому міської ради, КЗ «ЦПРПП» КМР, соціальних мережах питання кращого досвіду з використання методики, технологій, прийомів, заходів з подолання освітніх втрат під час організації освітнього процесу та навчальних досягнень здобувачів освіти в умовах воєнного періоду	Протягом навчального року	Басова Т.Л., Полякова В.Я., Ратєєва С.В., керівники закладів загальної середньої освіти

VI.II Заходи щодо подолання освітніх втрат у закладах дошкільної освіти

<i>№ з/п</i>	<i>Зміст заходу</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Відповідальні за виконання</i>
1.	Опрацювати питання подолання (компенсації) освітніх втрат під час засідань міських (районних) професійних спільнот педагогічних працівників закладів дошкільної освіти	Вересень, 2023	Ратєєва С.В., керівники професійних педагогічних спільнот
2.	Організувати роботу міської проблемної групи з питань проведення моніторингового дослідження щодо вивчення динаміки змін у подоланні освітніх втрат	Протягом навчального року	Намінат Н.В., Ратєєва С.В.
3.	Використовувати контент Освітнього Порталу міста Кривого Рогу (рубрика «Дошкільна освіта»), навчальні матеріали Всеукраїнської платформи розвитку дошкільнят НУМО, інші інтернет-ресурси для організації різних моделей освітнього процесу (очного, змішаного та дистанційного), подолання освітніх втрат здобувачів дошкільної освіти	Протягом навчального року	Керівники закладів дошкільної освіти

4.	Впроваджувати систему міських заходів, спрямованих на підвищення компетентності педагогічних працівників закладів дошкільної освіти щодо подолання освітніх втрат здобувачів дошкільної освіти	Протягом навчального року	Намінат Н.В., Ратєєва С.В.
5.	Популяризувати кращі управлінські, методичні, психологічні, педагогічні практики із питання організації роботи закладів дошкільної освіти щодо подолання освітніх втрат	Протягом навчального року	Намінат Н.В., Ратєєва С.В.
6.	Використовувати активні форми роботи з батьками (флешмоби, челенджи) для обміну досвідом навчання та розвитку дитини в умовах сім'ї	Протягом навчального року	Керівники закладів дошкільної освіти
7.	Створити рубрику на сайті педагогічних працівників закладів дошкільної освіти міста «Скарбничка педагога» для розміщення науково-методичних рекомендацій, матеріалів проведених міських заходів щодо подолання освітніх втрат дітей передшкільного віку	Вересень, 2023	Ратєєва С.В.
8.	Здійснювати консультативну допомогу педагогічним працівникам закладів дошкільної освіти з питань планування та проведення освітнього процесу з метою подолання освітніх втрат здобувачів дошкільної освіти	Протягом навчального року	Ратєєва С.В.
9.	Забезпечити охоплення дітей дошкільною освітою шляхом надання різних способів і моделей організації освітнього процесу (дистанційна, змішана, очна) з урахуванням безпекової ситуації в місті та регіоні	Протягом навчального року	Намінат Н.В.
10.	Забезпечити науково-координаційний супровід реалізації міського освітнього проекту «Формування національно-мовленнєвої особистості дітей передшкільного віку» спільно з Криворізьким державним педагогічним університетом	Протягом навчального року	Намінат Н.В., Шрамко Я.В. (за згодою), Ратєєва С.В.
11.	Забезпечити умови для налагодження співробітництва з міжнародними організаціями, науковими установами, соціальними інститутами для участі закладів дошкільної освіти в міжнародних, всеукраїнських проєктах і програмах	Протягом навчального року	Номінат Н.В., Ратєєва С.В., керівники закладів дошкільної освіти
12.	Забезпечити психолого-педагогічну підтримку учасникам освітнього процесу в подоланні стресових ситуацій, тривожності, нервової напруги	Протягом навчального року	Ратєєва С.В., керівники закладів дошкільної освіти
13.	Розміщувати інформаційні матеріали щодо подолання освітніх втрат здобувачів дошкільної освіти для батьківської громадськості на офіційних вебсайтах департаменту освіти і науки виконкому Криворізької міської ради, КЗ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників» КМР, закладів дошкільної освіти, в соціальній мережі «Facebook»	Протягом навчального року	Намінат Н.В., Ратєєва С.В., керівники закладів дошкільної освіти

14.	Забезпечити впровадження діагностичного інструментарію «Чарівні перетворення» щодо визначення актуального стану сформованих у дитини ключових компетентностей перед початком шкільного навчання	Квітень, травень, 2024	Намінат Н.В., Ратєєва С.В.
-----	---	------------------------	-------------------------------

VI.III Заходи щодо подолання освітніх втрат у закладах загальної середньої освіти

<i>№ з/п</i>	<i>Зміст заходу</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Відповідальні за виконання</i>
<i>Заходи щодо подолання навчальних втрат</i>			
1.	Здійснювати консультативно-методичний супровід ЗЗСО, педагогічних працівників щодо організації освітнього процесу в умовах дистанційного та змішаного навчання, оцінювання навчальних досягнень учнів	Протягом навчального року	Ратєєва С.В.
2.	Включити до дорожньої карти методичних заходів КЗ «ЦПРПП» КМР на 2023/2024 навчальний рік заходи, спрямовані на оволодіння вчителями інструментарієм щодо роботи над подоланням навчальних втрат здобувачів освіти	Серпень, 2023	Ратєєва С.В.
3.	Спланувати проведення практичних занять, майстер-класів, тренінгів для вчителів з метою оволодіння ними методами, формами, прийомами оптимального складання траєкторії подолання освітніх втрат, удосконалення навичок роботи з ресурсами, за допомогою яких можна розробляти навчальний контент (інтерактивні вправи, тести, ментальні карти, інфографіка, робочі зошити, опорні схеми, відео, анімації, онлайн-дошки для співпраці тощо)	Вересень, 2023	Ратєєва С.В., керівники професійних педагогічних спільнот
4.	Розширити можливість Освітнього Порталу міста Кривого Рогу як ресурсу для консультативно-методичної роботи з подолання навчальних втрат: розміщення матеріалів уроків, проведення онлайн-консультацій, організація роботи на порталі розділу «Онлайн-репетитор» із залученням для цієї роботи студентів КДПУ	Протягом навчального року	Шумакова С.М., Шрамко Я.В. (за згодою), Ратєєва С.В.
5.	Спланувати та організувати обмін досвідом педагогічних працівників під час засідань професійних спільнот щодо подолання освітніх втрат	Вересень (планування), 1 раз на квартал	Ратєєва С.В., керівники професійних

		(проведення)	педагогічних спільнот
6.	Залучити студентів КДПУ для консультування, індивідуального репетиторства учнів	Протягом року	Шумакова С.М., Ратєєва С.В., Шрамко Я.В. (за згодою), керівники закладів загальної середньої освіти
7.	Розробити діагностичні завдання для визначення рівня знань учнів та вимірювання освітніх втрат з навчальних предметів	Вересень 2023	Ратєєва С.В., керівники професійних педагогічних спільнот, учителі закладів загальної середньої освіти
8.	Провести діагностичні оцінювання (вимірювання), моніторинги на визначення рівня залишкових знань у здобувачів освіти; визначити зони, що потребують додаткової уваги/надолуження навчальних втрат	Вересень, жовтень 2023	Куратори районів КЗ «ЦПРПП» КМР, керівники закладів загальної середньої освіти
9.	Розробити загальні та індивідуальні плани надолуження навчальних втрат здобувачів освіти на основі проведеної діагностики	Вересень, жовтень 2023	Керівники закладів загальної середньої освіти
10.	Адаптувати навчальні програми до індивідуальних потреб здобувачів освіти, які отримали травматичний досвід	Протягом навчального року	Керівники закладів загальної середньої освіти
11.	Здійснити адаптивне гнучке планування, яке б передбачало перерозподіл навчального часу між темами, або розробити власні навчальні програми, коригуючи зміст та результати навчання з урахуванням виявлених освітніх втрат	Вересень, 2023	Керівники закладів загальної середньої освіти
12.	Організувати роботу пришкільних (мовних, математичних, природничих тощо) таборів (майданчиків), запровадити «навчальні канікули», «канікулярні класи», «консультаційні зустрічі вихідного дня»	Жовтень, 2023 – липень, 2024	Ратєєва С.В., начальники відділів освіти виконкомів районних у місті рад, керівники закладів загальної середньої освіти

13.	Інтенсифікувати та спростити засвоєння навчального матеріалу за рахунок інтерактивних, компетентнісно орієнтованих форм роботи, розробки карток опорних знань із предметів навчального плану (для поновлення знань) тощо	Протягом навчального року	Керівники закладів загальної середньої освіти
14.	Використовувати контент Освітнього Порталу міста Кривого Рогу «Розфарбуємо світ разом», освітньої платформи «Всеукраїнська школа онлайн», інших інтернет-ресурсів для організації змішаного та дистанційного навчання, самоосвіти здобувачів освіти, подолання освітніх втрат	Протягом навчального року	Ратєєва С.В. Гордієнко Ю.А., Бойко Г.П., Бобрик Г.І., керівники закладів загальної середньої освіти
15.	Забезпечити якісний методичний супровід роботи закладів освіти з інклюзивним навчання шляхом участі в роботі у командах супроводу інклюзивного навчання, розміщення на сайтах інклюзивно-ресурсних центрів корисних матеріалів, здійснення онлайн- консультивання, проведення «Школи асистентів учителя»	Протягом навчального року	Бородавка О.М. керівники КІРЦ №№1, 2 Голосна Ж.В., Мартинець С.В.
16.	Активізувати роботу з громадськими організаціями, які об'єднують батьків дітей з особливими освітніми потребами, благодійними організаціями з метою соціальної адаптації дітей та спрямувати зусилля громади на створення інклюзивного простору для розвитку кожної дитини.	Протягом навчального року	Бородавка О.М., Ратєєва С.В.
<i>Заходи щодо подолання виховних втрат</i>			
1.	Висвітлювати в ЗМІ, офіційних сайтах ДОН ВКМР, КЗ «ЦПРПП» КМР, соціальних мережах питання кращого досвіду з використання методики, технологій, прийомів, заходів з подолання виховних втрат під час організації освітнього процесу та навчальних досягнень учнівської молоді в умовах воєнного періоду	Протягом навчального року	Басова Т.Л., Мотижинець Г.М., Ратєєва С.В., керівники закладів загальної середньої та позашкільної освіти
2.	Запровадити соціально-емоційне та етичне навчання для класних керівників, учителів-предметників	З жовтня 2023 року	Мотижинець Г.М., Ратєєва С.В., керівники закладів загальної середньої освіти

3.	Використовувати елементи соціально-емоційного та етичного навчання, діяльності з розвитку емоційного інтелекту та емпатії в учнівства. Організовувати групові активності, колективні проєкти та спільні заходи, що сприяють спілкуванню, співпраці та взаємодії між учнями	Протягом навчального року	Керівники закладів загальної середньої освіти
4.	Розглянути можливість розвитку мережі гуртків дослідницько-експериментального напрямку в закладах позашкільної освіти (МАН, наукові товариства, науково-дослідницькі гуртки) із залученням до роботи у них (за сумісництвом) учителів-предметників закладів загальної середньої освіти	Вересень, 2023	Керівники закладів загальної середньої та позашкільної освіти
5.	Спланувати проведення педагогічних та психологічних консультацій для батьків або інших законних представників дитини з питань профілактики і попередження проявів насильства, булінгу (цькування), формування ненасильницької (екологічної) моделі поведінки та вирішення конфліктів мирним шляхом	Вересень, 2023	Керівники закладів загальної середньої освіти
6.	Спланувати діяльність органів учнівського самоврядування через створення та реалізацію проєктів, направлених на розвиток м'яких навичок, лідерських якостей, командної взаємодії	Вересень, 2023	Мотижинець Г.М., керівники закладів загальної середньої та позашкільної освіти
7.	Використовувати проактивні форми і методи виховної роботи, направлені на згуртування та взаємодію колективів здобувачів освіти на рівні класу та закладу освіти (проєктна діяльність, колективні творчі справи, екскурсії, пошукова діяльність тощо)	Протягом навчального року	Керівники закладів загальної середньої освіти
Заходи щодо подолання психологічних втрат			
1.	Здійснювати управлінське консультування керівниками та педагогами закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, батьків дітей та учнів; використовувати активні форми партнерства між закладом і батьками з подолання освітніх втрат	Протягом навчального року	Керівники закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти
2.	Створити банк даних корисних ресурсів для учасників освітнього процесу,	Листопад,	Ратєєва С.В.,

	спрямованих на подолання психологічних втрат на Міському Освітньому Порталі, у розділі «Психологічна служба міста», сайтах закладів освіти та у соціальній мережі «Facebook»	2023	керівники закладів загальної середньої освіти
3.	Розробити цикл тренінгів з метою підвищення кваліфікації педагогічних працівників у напрямі надання першої психологічної допомоги та оволодіння сучасними технологіями її надання.	Вересень, 2023	Ратєєва С.В.
4.	Спланувати навчальні тренінги в онлайн та офлайн форматах для учнів, їх батьків та педагогічних працівників закладів освіти щодо формування важливих навичок подолання довготривалого стресу та збереження психічного здоров'я	Вересень, 2023	Ратєєва С.В., керівники закладів загальної середньої освіти
5.	Організувати роботу постійнодіючого семінару «Психоемоційна підтримка учасників освітнього процесу в умовах війни»	Жовтень, грудень 2023, березень 2024	Керівники закладів загальної середньої освіти
6.	Створити групи психологічної підтримки для дітей та їх батьків за Міжнародною програмою «Діти та війна: навчання технік зцілення»	Вересень, 2023	Керівники закладів загальної середньої освіти
7.	Організовувати тренінги та активності, що спрямовані на розвиток соціальних навичок учнів, навчання ефективному спілкуванню, конфліктному врегулюванню та співробітництву з іншими людьми.	Протягом навчального року	Керівники закладів загальної середньої освіти
8.	Проводити тренінги з профілактики емоційного вигорання серед педагогічних працівників	Протягом навчального року	Керівники закладів загальної середньої освіти
9.	Провести міську акцію «День ментального здоров'я» у рамках Всесвітнього дня психічного здоров'я. Організувати спільні фізичні та психологічні активності для учасників освітнього процесу. Популяризувати підвищення рівня психічного здоров'я в сфері освіти серед учасників освітнього процесу	10 жовтня 2023 року	Ратєєва С.В., керівники закладів загальної середньої освіти
Заходи щодо подолання втрат фізичного здоров'я			
1.	Неухильно дотримуватися Санітарного регламенту для закладів освіти	Постійно	Керівники закладів дошкільної, загальної

			середньої та позашкільної освіти
2.	Спланувати навчальні тренінги щодо впровадження різноманітних видів фізичної діяльності для зміцнення здоров'я учнівства під час освітнього процесу; з типовими вправами для різних частин тіла, що отримують найбільше навантаження під час онлайн, змішаного та дистанційного навчання	Вересень, 2023	Ратєєва С.В., керівники закладів загальної середньої освіти
3.	Сприяти розвитку оптимального обсягу рухової активності дітей та підлітків в умовах очного, дистанційного, змішаного навчання, запроваджуючи під час уроків та перерв фізкультхвилинки, руханки, вправи на збереження зору та інше	Протягом навчального року	Керівники закладів загальної середньої освіти
4.	Організувати проведення тренінгів для учнів щодо важливості здорового способу життя, правильного харчування, фізичної активності та інших аспектів здорового способу життя. Здійснювати навчання дітей методам зняття стресу, ефективним способам розслаблення та відновлення	Жовтень, 2023 – травень, 2024	Керівники закладів загальної середньої освіти
5.	Створити оптимальне співвідношення навчального навантаження протягом тижня, а також доцільне чергування протягом дня і тижня предметів природничого і гуманітарного циклів з уроками мистецтва, технологій і фізичної культури	Вересень, 2023, січень, 2024	Керівники закладів загальної середньої освіти
6.	Сприяти участі учнів закладів загальної середньої освіти у спортивних змаганнях «Олімпійська надія» з розвитку фізичної культури та спорту серед здобувачів освіти	Згідно з календарем змагань	Керівники закладів загальної середньої освіти
7.	Поновити роботу спортивних секцій, майданчиків у закладах загальної середньої освіти з метою залучення учнів до фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи у позаурочний час	Протягом навчального року	Керівники закладів загальної середньої освіти

VI.IV Заходи щодо подолання освітніх втрат у закладах позашкільної освіти

<i>№ з/п</i>	<i>Зміст заходу</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Відповідальні за виконання</i>
---------------------	----------------------------	--------------------------------	--

1.	Здійснювати консультативно-методичний супровід ЗПО, педагогічних працівників щодо організації освітнього процесу в умовах дистанційного та змішаного навчання	Протягом навчального року	Ратєєва С.В., керівники закладів позашкільної освіти
2.	Посилити взаємодію закладів позашкільної освіти з закладами КЗВО «ДАНО» ДОР, КДПУ щодо підготовки педагогічних кадрів	Протягом навчального року	Мотижинець Г.М., керівники закладів позашкільної освіти
3.	Спланувати проведення практичних занять, майстер-класів, тренінгів для керівників гуртків з метою оволодіння ними методами, формами, прийомами щодо надолуження виховних втрат вихованців	Вересень, 2023 (планування), протягом навчального року (проведення)	Мотижинець Г.М., Ратєєва С.В.
4.	Продовжити навчання педагогів з питання використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі	Протягом навчального року	Мотижинець Г.М., Ратєєва С.В., керівники закладів позашкільної освіти
5.	Активізувати роботу щодо участі адміністрації та колективів закладів позашкільної освіти у грандових проєктах та співпраці з інститутами громадянського суспільства	Протягом навчального року	Мотижинець Г.М., керівники закладів позашкільної освіти
6.	Використовувати для занять гуртків закладів позашкільної освіти базу закладів загальної середньої та вищої освіти	Протягом навчального року	Начальники відділів освіти виконкомів районних у місті рад, керівники закладів позашкільної освіти
7.	Розглянути можливість переведення вихованців з дистанційного в змішаний режим навчання	Вересень, 2023	Начальники відділів освіти виконкомів районних у місті рад, керівники закладів позашкільної освіти
8.	Спланувати та здійснювати співпрацю позашкільної та загальної середньої освіти щодо планування спільної діяльності керівників гуртків та вчителів-предметників, спрямованої на подолання навчальних та виховних втрат під час занять у гуртках	Вересень, 2023 (планування), протягом навчального року (проведення)	Мотижинець Г.М., начальники відділів освіти виконкомів районних у місті рад
9.	Здійснювати моніторинг запитів здобувачів освіти та їх батьків щодо формування мережі гуртків (затребувані профілі гуртків)	Жовтень, 2023 Січень, 2024	Керівники закладів позашкільної освіти
10.	Використовувати індивідуальний підхід до вихованців під час надолуження освітніх втрат	Протягом навчального року	Керівники закладів позашкільної освіти

11.	Розробити навчальні програми з позашкільної освіти на літній період з надолуження освітніх втрат, використовувати активні та інтерактивні форми роботи	Березень, 2024	Ратєєва С.В., керівники закладів позашкільної освіти
12.	Розглянути можливість використання міського Освітнього Порталу міста Кривого Рогу «Розфарбуємо світ разом» для проведення віртуальних виставок, презентацій та виступів, демонстрації творчих робіт здобувачів освіти – переможців міських конкурсних заходів за різними напрямками позашкільної освіти та виховної роботи	Жовтень, 2023	Ратєєва С.В.

*Тетяна Басова,
Світлана Ратєєва*